

dr hab. prof. UKEN Katarzyna Kaczmarczyk-Kłak
Instytut Prawa, Ekonomii i Administracji
Uniwersytet Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie

Kraków, 26 października 2023 r.

Recenzja osiągnięć naukowych i aktywności naukowej dr Magdalenie Marii Matusiak-Frączczak w postępowaniu w sprawie nadania stopnia doktora habilitowanego

1. Uwagi ogólne. Przedmiot i kryteria oceny

W postępowaniu w sprawie nadania stopnia doktora habilitowanego w dziedzinie nauki społecznej w dyscyplinie nauki prawne p. dr Magdalenie Marii Matusiak-Frączczak (dalej: Habilitant) wyznaczona zostałam na recenzenta.

Habilitant przedłożył wszystkie wymagane dokumenty, umożliwiając dokonanie oceny i sporządzenie recenzji.

W obecnym stanie prawnym stopień doktora habilitowanego nadaje się osobie, która: posiada stopień doktora (art. 219 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce, tekst jedn. Dz. U. 2023, poz. 742 z późn. zm., dalej: ustawa), posiada w dorobku osiągnięcia naukowe lub artystyczne, stanowiące znaczny wkład w rozwój określonej dyscypliny naukowej (art. 219 ust. 1 pkt 2) oraz wykazuje się istotną aktywnością naukową albo artystyczną realizowaną w więcej niż jednej uczelni, instytucji naukowej lub instytucji kultury, w szczególności zagranicznej (art. 219 ust. 1 pkt 3). Wskazane wymogi muszą być spełnione łącznie.

Zgodnie z art. 221 ust. 8 ustawy recenzenci oceniają, czy osiągnięcia naukowe osoby ubiegającej się o stopień doktora habilitowanego odpowiadają wymaganiom określonym w art. 219 ust. 1 pkt 2 ustawy i przygotowują recenzję. Wprawdzie ustawa nie stanowi wyrażnie, że recenzent ocenia także, czy spełniony jest wymóg, o którym mowa w art. 219 ust. 1 pkt 3 ustawy, ale z istoty i jej charakteru, a także roli, jaką spełniać ma w postępowaniu w sprawie nadania stopnia doktora habilitowanego wynika, że powinna się ocena odnosić do wszystkich ustawowych warunków (przesłanek) nadania (uzyskania) stopnia doktora habilitowanego. W przeciwnym wypadku będzie ona niepełna, nie spełniając swej roli w ramach prowadzonego postępowania. Oczywiście jest przy tym, że recenzent musi ocenić (sprawdzić), czy Habilitant spełnia wymóg, o którym mowa w art. 219 ust. 1 pkt 1 ustawy – posiadanie stopnia doktora.

Jest to wymóg formalny o charakterze podstawowym, wstępnym. Brak jego spełnienia powoduje, że sporządzenie recenzji w postępowaniu w sprawie o nadanie stopnia doktora habilitowanego jest bezprzedmiotowe, postępowanie nie może bowiem zakończyć się nadaniem wskazanego stopnia, a dokonanie oceny w zakresie spełnienia wymogów merytorycznych jest bezcelowe.

Przystępując do sporządzenia oceny, o której mowa w art. 221 ust. 8 ustawy recenzent stwierdził, że Habilitant spełnia wymóg, o którym mowa w art. 219 ust 1 pkt 1 ustawy, co umożliwi dalsze procedowanie jego wniosku i przygotowanie recenzji, posiada bowiem stopień doktora nauk prawnych, nadany uchwałą Rady Wydziału Prawa i Administracji Uniwersytetu Łódzkiego z dnia 30 maja 2014 r. (temat rozprawy: *Sankcje międzynarodowe skierowane przeciwko jednostkom i ich kontrola*). Następnie recenzent dokonał oceny zarówno osiągnięć naukowych Habilitanta (art. 219 ust. 1 pkt 2 ustawy), jak również w zakresie Jego aktywności naukowej, o której mowa art. 219 ust. 1 pkt 3 ustawy. W oparciu o tak przeprowadzoną ocenę recenzent sformułował wniosek końcowy.

2. Ocena osiągnięć naukowych (art. 219 ust. 1 pkt 2 ustawy)

Ocena osiągnięć naukowych Habilitanta udzielić ma odpowiedzi na pytanie, czy posiada On w dorobku takie osiągnięcie (osiągnięcia) naukowe, które stanowią znaczny wkład w rozwój określonej dyscypliny. Ustawa określa przy tym (art. 219 ust. 1 pkt 2), że za takie osiągnięcie może być uznana:

- a) 1 monografia naukowa wydana przez wydawnictwo, które w roku opublikowania monografii w ostatecznej formie było ujęte w wykazie sporządzonym zgodnie z przepisami wydanymi na podstawie art. 267 ust. 2 pkt 2 lit. a, lub
- b) 1 cykl powiązanych tematycznie artykułów naukowych opublikowanych w czasopiśmie naukowych lub w recenzowanych materiałach z konferencji międzynarodowych, które w roku opublikowania artykułu w ostatecznej formie były ujęte w wykazie sporządzonym zgodnie z przepisami wydanymi na podstawie art. 267 ust. 2 pkt 2 lit. b, lub
- c) 1 zrealizowane oryginalne osiągnięcie projektowe, konstrukcyjne, technologiczne lub artystyczne;

W przypadku dr Magdaleny Marii Matusiak-Frączczak ocena odnosi się do wkładu w rozwój dyscypliny nauki prawne, co wynika z wniosku z dnia 4 lutego 2023 r. o wszczęcie

postępowania w sprawie nadania stopnia doktora habilitowanego. Z tego względu nie znajduje w tym przypadku zastosowania art. 219 ust. 1 pkt 2 lit. c.

Habilitant wskazał w swym wniosku (w autoreferacie) – w omówieniu osiągnięć, o których mowa w art. 219 ust. 1 pkt 2 ustawy – monografię pt. *„Ochrona poufności komunikacji klienta z adwokatem. Standardy międzynarodowe, standard Unii Europejskiej oraz standardy krajowe wybranych państw a prawo polskie”* (Wydawnictwo C.H. BECK, Warszawa 2023). W/w monografia wydana została przez wydawnictwo, które w roku opublikowania monografii w ostatecznej formie (2021 r.) było ujęte w wykazie sporządzonym zgodnie z przepisami wydanymi na podstawie art. 267 ust. 2 pkt 2 lit. a ustawy, co oznacza że spełniony został wymóg formalny, o którym mowa 219 ust. 1 pkt 2 lit. a ustawy.

Habilitant nie wskazał innego osiągnięcia, o którym mowa w ustawie, tj. cyklu powiązanych tematycznie artykułów naukowych, o których mowa w art. 219 ust. 1 pkt 2 lit. b ustawy. Ocena odnosi się zatem do monografii naukowej, o której mowa powyżej. Z punktu widzenia ustawy wystarczające jest, że Habilitant spełni jeden z wymogów, o których mowa w art. 219 ust. 1 pkt 2 ustawy.

Monografia *„Ochrona poufności komunikacji klienta z adwokatem. Standardy międzynarodowe, standard Unii Europejskiej oraz standardy krajowe wybranych państw a prawo polskie”* (ss. 347) dotyczy zagadnienia istotnego z punktu widzenia zarówno naukowego, jak i praktycznego. Odnosi się do fundamentów relacji adwokata z klientem (poufność), przy czym Habilitant postrzega ów fundament – prawidłowo – w kontekście po pierwsze istoty i charakteru tajemnicy adwokackiej, a po drugie – z perspektywy praw człowieka. Tak zakreślone pole analizy standardu poufności pozwala na właściwe zrozumienie zakresu tajemnicy adwokackiej – z uwzględnieniem jej zakresu i determinantów. Co istotne, w polskiej literaturze przedmiotu brakowało dotąd szerszej refleksji naukowej dotyczącej tajemnicy zawodowej adwokata, z uwzględnieniem kontekstu komparatystycznego. Recenzowana monografia lukę tę uzupełnia, co już samo w sobie stanowi o jej wartości i walorze naukowym.

Habilitant prawidłowo określił problem badawczy, który wymaga analizy (Wprowadzenie, s. 2). Trafnie również zwrócono uwagę na zagadnienia szczegółowe, które należy rozważyć (Wprowadzenie, s. 2). Wskazano hipotezę badawczą (Wprowadzenie, s. 2 i 3) – tajemnica zawodowa jest emanacją praw człowieka. Można ją określić mianem „głównej”, albowiem z lektury monografii wynika, że Habilitant sformułował także i inne hipotezy

(„szczegółowe”) – tajemnica zawodowa nie jest tylko (wyłącznie) zakazem dowodowym (Wprowadzenie, s. 2), dopuszczalne są wyjątki od tajemnicy adwokackiej, ale muszą spełniać wymóg zasadności, determinowanej ochroną praw człowieka (Wprowadzenie, s. 2 i 4). Wskazane hipotezy są logicznie powiązane, przy czym weryfikacja hipotez szczegółowych pozwoli na weryfikację hipotezy „głównej”.

Sformułowanie problemu badawczego i zagadnień szczegółowych oraz hipotez badawczych koresponduje z tytułem monografii, co oznacza że występuje korelacja między tematem monografii, a materia, która ma być w niej ujęta. Z punktu widzenia przedmiotowego występuje w tym zakresie pełna zgodność.

Metody badawcze, którymi posłużył się Habilitant dobrano trafnie (Wprowadzenie, s. 2 i 3), adekwatnie do zakreślonego problemu badawczego, zagadnień szczegółowych oraz hipotez badawczych. Oparcie się na metodzie historycznej, dogmatycznej, teoretycznej i porównawczej zostało zrealizowane w sposób prawidłowy, Habilitant wykazał się umiejętnością ich zastosowania, przy czym zasadnie zakreślono ramy badawcze, w ramach odwołania się do poszczególnych metod badawczych.

Układ (struktura) recenzowanej monografii jest prawidłowy (prawidłowa). Jej podział na poszczególne rozdziały jest czytelny i zrozumiały, znajdując merytoryczne uzasadnienie. Zachowano przy tym właściwe proporcje między poszczególnymi rozdziałami, co do zasady prawidłowo rozkładając akcenty na kwestie ważne i istotne. Habilitant wykazał się co do zasady umiejętnością trafnego doboru zagadnień szczegółowych w ramach poszczególnych rozdziałów, przy czym korespondują one z tytułem rozdziału i materia, która jest w jego ramach analizowana. Między poszczególnymi rozdziałami monografii występuje logiczny związek, zagadnienia ogólne zostały przedstawione przed kwestiami szczegółowymi, przy czym zachowano tu należyłą proporcję. Habilitantowi udało się uniknąć rozważań zbędnych, nieadekwatnych do przedmiotu monografii.

W monografii prawidłowo posłużono się językiem prawniczym, trafnie dobrano źródła prawa. Habilitant wykazał się umiejętnością stosowania różnych metod wykładni prawa, argumentacji prawniczej, prowadzenie spójnego i logicznego wywodu, formułowania wniosków korespondujących z przeprowadzonymi rozważaniami. Jego wywód można uznać za poprawny.

Habilitant sięgnął co do zasady do adekwatnej literatury przedmiotu, zarówno polskiej, jak i zagranicznej. Odwołano się przy tym do piśmiennictwa z zakresu prawa

międzynarodowego publicznego, prawa Unii Europejskiej, prawa konstytucyjnego, jak również prawa karnego procesowego, czy też prawa cywilnego procesowe. Dobór literatury jest trafny, aczkolwiek Habilitant nie odwołał się do komentarzy do Konstytucji RP, mimo że rozważania konstytucyjne są obecne w recenzowanej monografii. Sięgnięto również do wybranych komentarzy do kodeksu postępowania karnego, kodeksu postępowania cywilnego czy też kodeksu karnego, ale pominięto inne, jak również nie sięgnięto do tych najbardziej aktualnych. Braki dotyczą także podstawowej literatury z zakresu prawa karnego procesowego. Mimo, że podjęto wątek tajemnicy adwokackiej w kontekście zakazu dowodowego, to nie dostrzeżono fundamentalnych monografii w tym zakresie, m.in. p. prof. Zbigniewa Kwiatkowskiego pt. „*Zakazy dowodowe procesie karnym*” (Kraków 2005). Habilitant nie dostrzegł także, że w polskim piśmiennictwie podjęto temat tajemnicy zawodowej w kontekście jej ochrony (M. Rozek, *Tajemnica zawodowa i jej ochrona w polskim procesie karnym*, Warszawa 2007). Wskazane braki są uderzające i obniżają ostateczną ocenę recenzowanej monografii.

Dobór orzecznictwa jest co do zasady prawidłowy, w tym Habilitant sięgnął do bogatego orzecznictwa Europejskiego Trybunału Praw Człowieka, które dotąd w polskim piśmiennictwie nie było przywoływane i analizowane. Jego analiza jest cenną i wartościową częścią recenzowanej monografii. Mylnie natomiast do „orzecznictwa” włączono uchwały Naczelnej Rady Adwokackiej (s. XXV). Z oczywistych względów nie są to orzeczenia.

Wybór aktów prawnych jest co do zasady prawidłowy, trafnie zakreślono normatywną podstawę badań, zarówno jeżeli chodzi o prawo krajowe, jak i w odniesieniu do prawa obcego, przy czym sam wybór rozwiązań obowiązujących w poszczególnych państwach budzi wątpliwości, ze względu na brak wskazania kryteriów, które przesądziły o nim przesądziły, o czym w dalszej części.

Wprowadzenie zostało zredagowane w sposób prawidłowy, zgody ze standardami. Wszystkie elementy, które powinny znaleźć się w tej części monografii zostały zawarte.

Rozdział I – „Tajemnica zawodowa – zarys problematyki” wprowadza w materię będącą przedmiotem monografii. Ma on zdecydowanie charakter odtwórczy, co nie jest jednak wadą – taka jest jego rola. Habilitant wyjaśnił kwestie terminologiczne (s. 9-13), choć uczynił to nazbyt lakonicznie. W tym miejscu należało przeprowadzić szersze rozważania dotyczące istoty i charakteru tajemnicy zawodowej, w powiązaniu do jej roli i znaczenia w systemie prawa. Habilitant mógł poprzestać na uwagach bardzo ogólnych, odsyłając w kwestiach szczegółowych do literatury przedmiotu, ale tego nie uczynił. Nie jest jasne dlaczego w ramach

tego rozdziału ograniczono się do tajemnicy lekarskiej, spowiedzi oraz dziennikarskiej. Habilitant nie wyjaśnił, co zdecydowało o takim wyborze (s.11), jakie kryteria zostały w tej materii zastosowane i dlaczego. Wprawdzie podjęto w tym zakresie próbę (s. 13), ale Habilitant jedynie potwierdził dokonany przez siebie wybór, zaznaczając że jest on „wystarczający do poczynienia wniosków istotnych z punktu widzenia tej części publikacji oraz postawionych przez nią celów”, jest to jednak tylko stanowisko Habilitanta, a nie argumentacja za jego zasadnością. Co istotne, skoro przedmiotem monografii jest tajemnica adwokacka, to należało w ramach tego rozdziału odnieść się do innych tajemnic zawodów prawniczych – notarialnej i rady prawnego, a nie tylko tajemnic związanych z wykonywaniem innych zawodów. Oczywiście, to co łączy wszystkie tajemnice zawodowe to „poufność”, ale analizując kwestie relacji adwokata z klientem zasadne jest, aby pokazać tajemnicę adwokacką na tle innych tajemnic zawodowych – w tym oczywiście odnoszących się do zawodów prawniczych, w ramach których może wystąpić ów klient. Tego nie uczyniono, co zubaża recenzowaną monografię. Habilitant wskazał wspólny mianownik dla analizowanych tajemnic zawodowych (s. 11-12) – realizacja praw człowieka, ale w oparciu o ten element nie można uzasadnić dlaczego np. pominięto tajemnicę notarialną.

W rozdziale 1 brakuje rzetelnego wyjaśnienia pojęcia „*klient*” którym posłużono się w tytule monografii. To właśnie w tym miejscu (w tym rozdziale) powinno być to pojęcie poddane analizie, zwłaszcza gdy uwzględni się fakt, że nie jest ono zdefiniowane legalnie. Rozważania w tym zakresie są kluczowe, pozwalają bowiem na określenie ram podmiotowych tajemnicy zawodowej, w tym analizowanej w monografii tajemnicy adwokackiej. Nie wyjaśniono również drugiej istotnej kwestii, tj. rozumienia pojęcia „*poufność*”, a to także ma kluczowe znaczenie z punktu widzenia przedmiotu monografii.

Rozważania dotyczące wybranych tajemnic są interesujące, przeprowadzone w oparciu o określoną koncepcję, której założenia zostały wskazane przez Habilitanta (s. 12). Mają one walor naukowy, w zakresie, w jakim Habilitant analizuje różne systemy normatywne i na tej podstawie formułuje wnioski. Takie rozważania nie były dotąd przeprowadzone w polskim piśmiennictwie, co powoduje że uzupełniają one istniejącą lukę. Są niewątpliwie wartością dodaną, wykraczając poza ramy odtwórcze. Wnioski zawarte w podsumowaniu rozdziału I są spójne, logiczne, prawidłowo ujęte, jak również korespondują z przeprowadzonymi rozważaniami. Finalnie zatem rozdział I – mimo podniesionych mankamentów – należy ocenić pozytywnie.

Rozdział 2 poświęcony jest tajemnicy adwokackiej z punktu widzenia standardów międzynarodowych, Unii Europejskiej i tych obowiązujących w wybranych państwach (s. 77-144). Przeprowadzony wywód jest poprawny merytorycznie. Walorem rozważań przeprowadzonych w tym rozdziale jest przedstawienie tajemnicy zawodowej w kontekście międzynarodowym, unijnym i komparatystycznym. Tę decyzję brakowało w polskim piśmiennictwie. Uwagi Habilitanta mają charakter naukowy, krytycznej analizie poddano bowiem adekwatne akty prawne, a następnie sformułowano wnioski. Co istotne, oparte zostały o trafnie dobrane orzecznictwo, które dotąd nie było w polskim piśmiennictwie analizowane. To wzmacnia walor naukowy tej części publikacji. Mankamentem jest brak wskazania przez Habilitanta w oparciu o jakie kryteria dokonano wyboru państw w odniesieniu do których przeprowadzono analizę przepisów prawa dotyczących tajemnicy adwokackiej (s. 86-91). Wybór jawi się jako przypadkowy, bez głębszego namysłu i uzasadnienia. Analiza poszczególnych rozwiązań normatywnych, obowiązujących w analizowanych państwach, mogła być bardziej rozbudowana, koncentrując się na wszystkich tych kwestiach, które zostały poddane analizie w odniesieniu do tajemnicy adwokackiej w polskim systemie prawa.

Rozdział 3 dotyczy wyjątków od tajemnicy adwokackiej w świetle standardów międzynarodowych, standardów Unii Europejskiej oraz standardów obowiązujących w wybranych państwach. Poczynione rozważania są ciekawe, odnosząc się do istotnych kwestii z punktu widzenia przedmiotu monografii. Odwołano się do adekwatnej literatury przedmiotu i orzecznictwa. Wywody są merytorycznie poprawne, wykazując dużą wiedzę Habilitanta, w szczególności dotyczącą standardów Rady Europy. To rzetelna analiza orzecznictwa międzynarodowego i sformułowanie na tej podstawie wniosków przesądza o walorze naukowym tej części publikacji. Mankamentem jest brak wskazania kryteriów poddania analizie rozwiązań obowiązujących w wybranych państwach – nie jest jasne dlaczego rozwiązania obowiązujące w jednych systemach prawnych zostały „docenione” i poddane analizie, a te obowiązujące w innych – już nie. Wybór jawi się jako przypadkowy, nieuzasadniony.

Rozdział 4 poświęcony został tajemnicy adwokackiej w Polsce (s. 203-275). Ma on – niestety – charakter zdecydowanie odtwórczy. Rozważania są podręcznikowe, miejscami niepełne – co dotyczy np. kwestii konstytucyjnych, dotyczących zawodu zaufania publicznego (s. 212). Uwagi dotyczące tajemnicy adwokackiej w poszczególnych postępowaniach są pobieżne, lakoniczne, nie odnosząc się do szeregu istotnych kwestii, np. nie przeprowadzono rzetelnych rozważań dotyczących tajemnicy obrończej (proces karny), jako szczególnego

rodzaju tajemnicy adwokackiej, pominięto relacje między obowiązkiem zawiadomienia o przestępstwie (powszechnym, obciążającym także adwokata) a obowiązkiem zachowania tajemnicy zawodowej. Analiza orzecznictwa polskiego co do zasady ogranicza się do przytoczenia tez wybranych orzeczeń, nie zidentyfikowano istotnych problemów, m.in. dotyczących zakresu tajemnicy adwokackiej. Habilitant nie zajął się przypadkiem, gdy adwokat sam jest podejrzanym (oskarżonym), a postępowanie obejmuje okoliczności, które wchodzą w zakres tajemnicy zawodowej, nie dotyczących jego samego. Walorem przeprowadzonych rozważań jest natomiast odniesienie się do regulacji korporacyjnych, które wprawdzie mogły być poddane szerszej analizie, ale prawidłowo zwrócono uwagę na ten rodzaj regulacji i powiązano go – również trafnie – z analizowaną problematyką.

Rozdział 5 dotyczy wyjątków od tajemnicy zawodowej w prawie polskim (s. 277-335). Poszczególne zagadnienia zostały trafnie dobrane, choć mogły być bardziej rozbudowane. Rozważania są merytorycznie poprawne, choć w dużej mierze odtwórcze. Brakuje rozbudowanych uwag dotyczących np. przeszukania kancelarii adwokackiej, zatrzymania dokumentów znajdujących się w takim miejscu, czy też stosowanie wobec adwokata procesowej oraz operacyjnej kontroli i utrwalania rozmów. Generalnie można odnieść wrażenie, że Habilitant nie identyfikuje w pełnym zakresie problemów procesowych, związanych z praktycznymi aspektami wykonywania zawodu adwokata w odniesieniu do ochrony tajemnicy adwokackiej. Rozdział ma ograniczony walor naukowy, brakuje krytycznej analizy orzecznictwa i odniesienia się wszystkich istotnych problemów, przykładowo wskazanych powyżej.

W Zakończeniu podsumowano przeprowadzone rozważania. Co do zasady jest ono poprawne. Sformułowane wnioski korespondują z przeprowadzonymi rozważaniami, są spójne i logiczne. „Główny” wniosek, dotyczący konieczności wprowadzenia zmian legislacyjnych, jest zasadny, dobrze uzasadniony, oparty na przeprowadzonych rozważaniach dotyczących międzynarodowego standardu dotyczącego ochrony tajemnicy adwokackiej. Szkoda, że Habilitant nie sformułował i nie uzasadnił szczegółowo propozycji legislacyjnej, którą zgłosił, byłaby to niewątpliwie wartość recenzowanej rozprawy.

Mimo podniesionych wątpliwości recenzowana rozprawa jest znaczącym wkładem Habilitanta w rozwój dyscypliny nauki prawne w rozumieniu art. 219 ust. 1 pkt 2 ustawy. Przemawia za tym fakt, iż usuwa ona lukę istniejącą w polskim piśmiennictwie, a dotyczącą międzynarodowych i europejskich standardów odnoszących się do tajemnicy adwokackiej. W tym zakresie brakowało w polskim piśmiennictwie monografii. Ponadto o istotności wkładu

recenzowanej monografii przesądza ukazanie tajemnicy adwokackiej w polskim systemie prawa na tle regulacji obowiązujących w innych państwach, czego również – w takim ujęciu, jak przyjął Habilitant, brakowało.

Ponieważ Habilitant nie wskazał innego osiągnięcia naukowego, w tym cyklu powiązanych tematycznie artykułów naukowych, recenzent nie jest zobowiązany do dokonania oceny pozostałego dorobku naukowego osoby ubiegającej się o stopień doktora habilitowanego z punktu widzenia art. 219 ust. 1 pkt 2 ustawy. Warto jednak odnotować, że Habilitant opublikował 14 rozdziałów w monografiach naukowych oraz 17 artykułów w polskich czasopiśmie naukowych, a także 11 glos. Nie jest to dorobek imponujący ilościowo, dotyczy jednak zagadnień ważnych naukowo. Znaczna ich część dotyczy problematyki tajemnicy adwokackiej oraz ochrony praw człowieka. Analizowane publikacje cechują się co do zasady rzetelnością naukową, umiejętnością prowadzenia analizy normatywnej oraz pokazują odpowiednią wiedzę Habilitanta. Gdyby jednak warunkiem uzyskania stopnia doktora habilitowanego była ocena także dorobku naukowego – niezależnie do oceny monografii habilitacyjnej – byłby to dorobek niewystarczający do uzyskania takiego stopnia, ze względu na jego „szczupłość”, jak również brak różnorodności.

3. Ocena aktywności naukowej w więcej niż jednej uczelni, w szczególności zagranicznej

Habilitant jest zatrudniony na Wydziale Prawa i Administracji Uniwersytetu Łódzkiego. Brał udział w konferencjach krajowych i międzynarodowych, organizowanych przez różne ośrodki naukowe, a także podmioty profesjonalne. Współpracuje z uniwersytetem zagranicznym. Brak informacji nt. staży naukowych, odbyła natomiast „wyjazd dydaktyczny” w ramach programu Erasmus+. Aktywność naukowa nie jest imponująca. Dla jej oceny nie ma znaczenia ani aktywność zawodowa (jako adwokat), ani też prowadzenia zajęć dydaktycznych, czy też szkoleniowych dla aplikantów. Z formalnego punktu widzenia Habilitant wykazuje się aktywności naukową w więcej niż jednej uczelni (poza swą „macierzystą” uczelnią), w tym współpracuje z uczelnią zagraniczną. Ostatecznie można uznać, że spełnia wymóg ustawowy, albowiem bierze także udział w konferencjach międzynarodowych w charakterze referenta, a jego wystąpienia dotyczą istotnych naukowo zagadnień.

4. Wniosek końcowy

Doktor Magdalena Maria Matusiak-Frączczak spełnia wymóg, o którym mowa w art. 219 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce /tekst jedn. Dz. U. 2023, poz. 742 z późn. zm., dalej: ustawa/, tj. posiada w dorobku osiągnięcie

naukowe, stanowiące znaczny wkład w rozwój nauk prawnych. Takim osiągnięciem jest monografia nt. *„Ochrona poufności komunikacji klienta z adwokatem. Standardy międzynarodowe, standard Unii Europejskiej oraz standardy krajowe wybranych państw a prawo polskie”* (Warszawa 2023), wskazana przez Habilitanta jako „osiągnięcie naukowe”. Spełnił On również wymóg, o którym mowa w art. 219 ust. 1 pkt 3 tej ustawy, tj. wykazał się istotną aktywnością naukową w więcej niż jednej uczelni. Tym samym Habilitant spełnia warunki wymagane przez ustawę od kandydatów ubiegających się o nadanie stopnia doktora habilitowanego.

/dr hab. prof. UKEN Katarzyna Kaczmarczyk-Kłak/